_____
(rajonas/miestas, mokykla)

___ klasės (grupės) mokinio(-ės) _____
(vardas ir pavardė)

DAILĖ

Mokyklinio brandos egzamino užduotis
(testas)
Pagrindinė sesija

2010 m. birželio 3 d. **Trukmė – 2 val. (120 min.)**

NURODYMAI

- Pasitikrinkite, ar egzamino užduoties sąsiuvinyje nėra tuščių lapų ar kitokio aiškiai matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite egzamino vykdytojui.
- Atidžiai perskaitykite užduotis. Pieštuku galite pasižymėti atsakymus, o įsitikinę, kad atlikote teisingai, perrašykite mėlyna spalva rašančiu parkeriu ar tušinuku. Užduotys, atliktos tik pieštuku, nevertinamos.
- Piešimo užduotį galite atlikti pieštuku arba mėlyna spalva rašančiu parkeriu ar tušinuku.
- Jei nusprendėte pakeisti atsakymą, nubraukite anksčiau pasirinktą kryželiu **X** ir apveskite kito pasirinkto atsakymo raidę.
- Egzamino metu negalima naudotis jokiais papildomais informacijos šaltiniais.
- Neatsakę į kurį nors klausimą, nenusiminkite ir stenkitės atsakyti į kitus.

Linkime sėkmės!

VERTINIMAS

I. Kūrybinės užduoties taškų suma	II. Testo taškų suma	I ir II DALIŲ TAŠKŲ SUMA
100 taškų	100 taškų	200 taškų

Vertinimo komisijos pirmininkas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

I vertintojas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

II vertintojas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

© Nacionalinis egzaminų centras, 2010

DAILĖS KALBA

1. Atpažinkite ir apibūdinkite dailės šakas. Po iliustracijomis (A, B, C, D, E, F) parašykite po du tinkamus atsakymus:

- dailioji tekstilė;
- degti dirbiniai iš molio ir jo mišinių su kitais neorganiniais mišiniais;
- grafika;
- juvelyrika;
- keramika;
- meninis vaizdas kuriamas plokštumoje įvairių spalvų dažais;
- papuošalai iš tauriųjų ir spalvotųjų metalų bei brangakmenių;
- piešiniai, raižytų ir ėsdintų piešinių atspaudai bei meninis šriftas;
- skulptūra;
- tapyba;
- trimatės formos kūriniai, kurių pagrindinės technikos yra drožyba, kalyba, liejyba, lipdyba;
- unikalūs rankų darbo kūriniai iš natūralaus ir dirbtinio pluošto bei netekstilinių medžiagų.

(6 taškai)

Petras Repšys. Iliustracija pasakai „Našlaitė Elenytė ir Joniukas“

A _____

_____

Emilis Noldė. Šokėjos

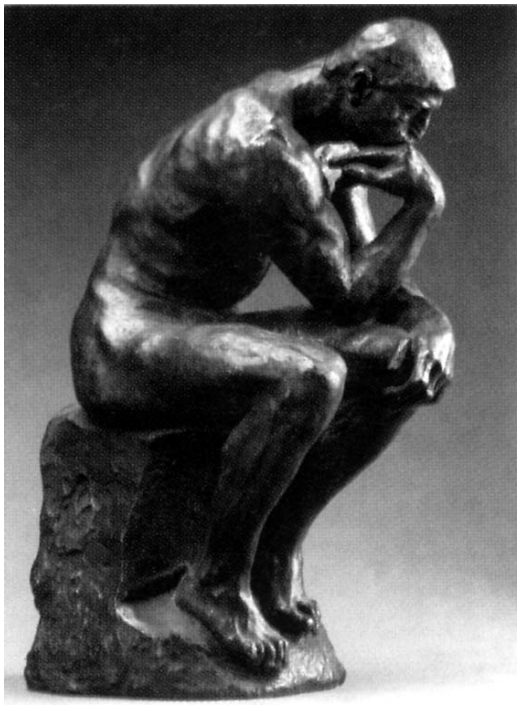

Ogiustas Rodenas. Mąstytojas

B _____

_____

C _____

_____

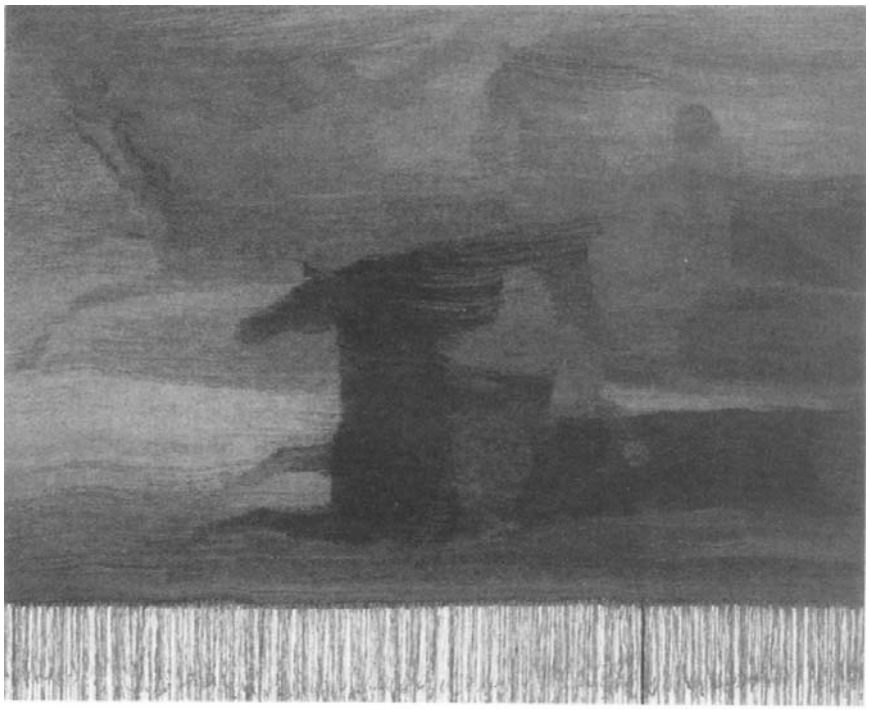

Ramutė Jasudytė. Raiteliai (Prūsija)

D _____

_____

Žilvinas Bautrėnas. Žiedai

Pablas Pikasas. Vaza

E _____

_____

F _____

_____

2. Teiginius (A, B, C, D, E) sujunkite rodyklėmis su tinkamomis sąvokomis (1, 2, 3, 4, 5):

(5 taškai)

A Iš anksto parengtas piešinys, brėžinys, maketas, pagal kurį galima sukurti dailės kūrinį, pagaminti daiktą, pastatyti statinį	1. Architektūra
B Knygų grafikos kūrinys, puošiantis, aiškinantis ar papildantis tekstą	2. Dekoracija
C Scenos ar patalpos apipavidalinimas	3. Iliustracija
D Statinių projektavimo ir statybos menas	4. Projektas
E Teatro dailė, scenos vaizdo kūrimo menas	5. Scenografija

3. Atrinkite ir surašykite į atskirus stulpelius žodžius, tinkančius vaizduojamosios ir taikomosios dekoratyvinės dailės kūriniams apibūdinti:

akvarelė, audimas, gobelenas, kilimas, ofortas,
peizažas, pynimas, torsas, žanras, žiedimas.

(4 taškai)

A Tradicinė vaizduojamoji dailė

_____

_____

_____

_____

_____

B Taikomoji dekoratyvinė dailė

_____

_____

_____

_____

_____

PASAULIO DAILĖ

1. Atrinkite ir šalia reprodukcijų (A, B, C, D) parašykite po du tinkamus teiginius:

- daugelio elementų jungimas į bendrą patalpos ar lauko erdvės visumą;
- dirbtinis natūralaus reljefo formavimas;
- instaliacija;
- opartas;
- optinių iliuzijų kūrimas, gilumos, judėjimo, pulsavimo, mirgėjimo perteikimas;
- popartas;
- pramonės gamybos imitacija;
- žemės menas.

(5 taškai)

Chicharu Shiota. Entuziazmo kvapas

A

_____

_____

Endis Varholas. Merlinos diptichas

B

_____

_____

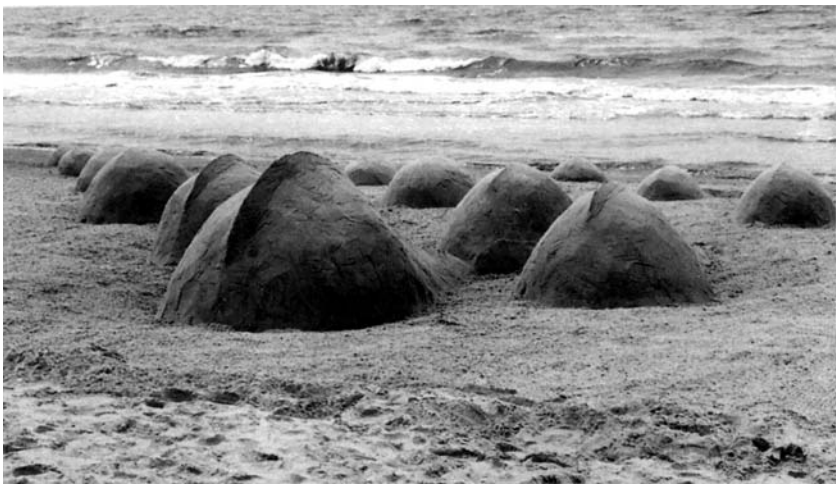

Jolanta Galdikaitė, Marijus Petrauskas. Jis ateina

C

_____

_____

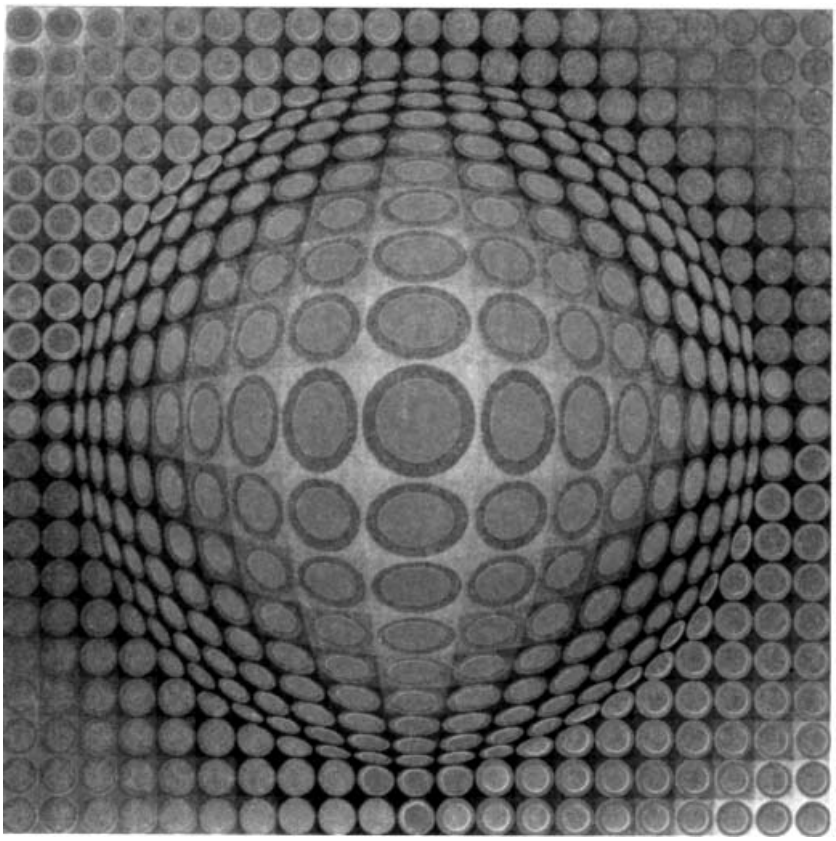

Viktoras Vazarelis. Vega

D

_____

_____

2. Perskaitykite tekstą A. Apačioje parašykite, kokią XX a. pirmosios pusės modernizmo kryptį (abstrakcionizmas, ekspresionizmas, fovizmas) jis apibūdina.

(3 taškai)

A Dailininkai kūrė subjektyvias nerimo, baimės, kančios kupinas vizijas. Jų paveikslams, grafikos lakštams, skulptūroms būdinga deformuotos, schematizuotos formos, laužytos linijos, dramatiški ryškių spalvų kontrastai, dinamiškos diagonaliosios kompozicijos.

_____

3. Išanalizuokite reprodukcijas (A, B). Atrinkite ir šalia jų parašykite po keturis tinkamus teiginius::

- fotografiškai tiksli tapybos maniera;
- juodos spalvos atspalvių įvairovė;
- naivusis menas;
- neįprasti realių daiktų deriniai;
- pasąmonės ir sapnų vizija;
- santūri spalvinė gama;
- siurrealizmas;
- tautinis įvaizdis ir egzotiškas motyvas.

(5 taškai)

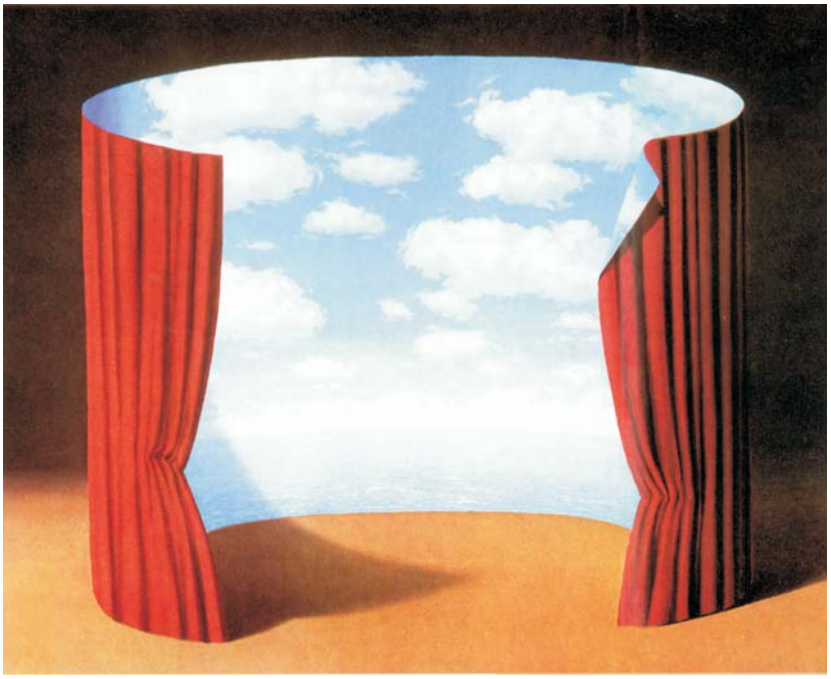

Renė Magritas. Šventojo prisiminimai

A

_____

_____

_____

_____

Niko Pirosmanašvili (Pirosmani). Daktaras ant asilo

B

_____

_____

_____

_____

4. Palyginkite dvi reprodukcijas (A, B). Atrinkite ir po jomis parašykite po penkis tinkamus teiginius:

- ankstyvojo baroko stiliaus bruožai;
- brandžiojo renesanso stiliaus bruožai;
- dramatizmas, įtampa ir ekspresija;
- efektingi ryškių spalvų, šviesos ir šešėlių deriniai;
- grožio ir harmonijos siekis;
- idealių proporcijų žmonių figūros;
- keistai deformuotos figūros ir neįprastai lūžtančios formos;
- paprastos monumentalios formos;
- perspektyvos ir šviesos efektų gausa;
- subtiliai perteikta šviesa, aiškiai modeliuotos formos.

(5 taškai)

Rafaelis. Siksto Madona

El Grekas. Nukryžiavimas

A _____

_____

_____

_____

_____

B _____

_____

_____

_____

_____

5. Nustatykite, kas būdinga gotikos skulptūrai. Šalia nuotraukos parašykite tris tinkamus teiginius:

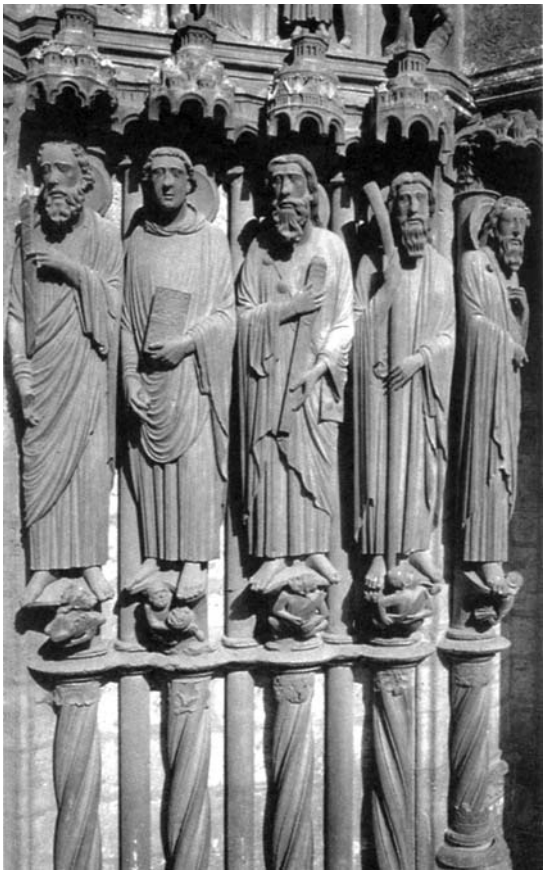

Šartro katedros pietinio portalo fragmentas. 13 a.

- ištęstos aukštyn figūros atkartoja visos katedros kilimo aukštyn principą;
- judesiai vos pastebimi, ryškus drabužių klosčių ritmas;
- marmurinės, tobulos formos ir proporcijų skulptūros, puošiamos brangiaisiais akmenimis;
- savarankiškai stovinčios skulptūros, įkūnijančios žmogaus, kaip Dievo kūrinio, didingumą ir grožį;
- iškaltos iš to paties akmens, iš kurio pastatyta katedra, dera prie sienos.

(3 taškai)

_____

_____

_____

6. Architektūrą apibūdinančius tekstus (A, B, C, D) sujunkite rodyklėmis su istorinio meninio stiliaus pavadinimais (1, 2, 3, 4).

(6 taškai)

A Architektūroje remtasi senovės Graikijos ir romėnų palikimu: taikyti orderiai, kupolinės perdangos, žmogaus proporcijas atitinkantys masteliai. Iškeltos grožio ir harmonijos idėjos, jas bandyta išreikšti idealių proporcijų sistemomis.

B Pastatai nedideli, lengvų proporcijų, išsiskiria asimetrine puošyba. Interjerų sienos aptraukiamos šviesių spalvų šilku, puošiamos freskomis su lipdinių rėmais. Labai mėgstami veidrodžiai, kiniškas porcelianas, ištaigingi šviestuvai ir nedideli grakštūs baldai.

C Pastatų grožį architektai siejo su darna, harmonija bei funkcionalumu, siekė atgaivinti antikos ir brandžiojo renesanso idealus. Eksterjeras turėjo išsiskirti iškilmingumu. Įsigalėjo griežta simetrija, tiesios linijos, lygios plokštumos. Interjere sienas įrėmino simetriškai besikartoją ornamentai, plokšti piliastrai.

D Stilius išryškėjo tik tuose statiniuose, kurie turėjo atspindėti galią, didybę, turtą ir prabangą. Fasadai monumentalūs, puošnūs ir dinamiški. Interjerui ypač svarbi sienų ir lubų tapyba, stiuko lipdiniai.

1. Barokas

2. Klasicizmas

3. Renesansas

4. Rokokas

7. Atrinkite ir po reprodukcijomis (A, B, C, D, E, F, G, H) parašykite teisingus atsakymus:

mastaba,	meandros,	menhyrai,	piliastrai,
pilonai,	portikas,	puskolonės,	rožė.

(8 taškai)

A _____

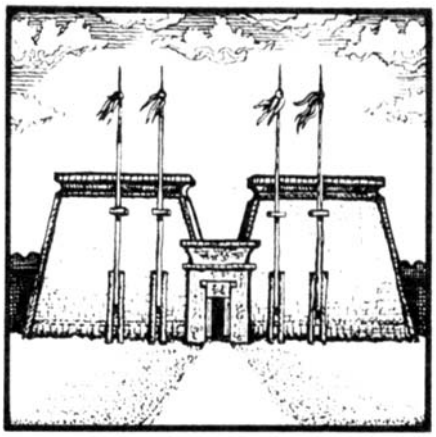

B _____

C _____

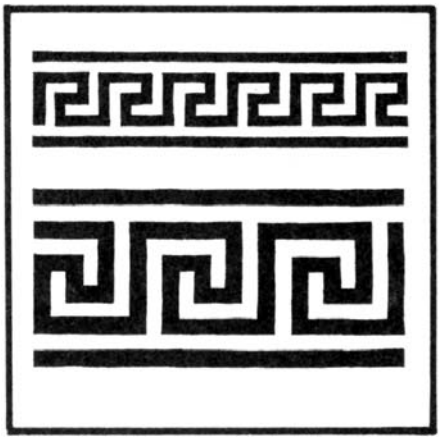

D _____

E _____

F _____

G _____

H _____

8. Išanalizavę pateiktas skulptūrų ir jų fragmentų nuotraukas (A, B, C, D), atrinkite ir apačioje parašykite po du tinkamus teiginius:

- apibendrintas tobulo fizinio grožio žmogaus – didvyrio ir nugalėtojo – portretas;
- griežtai laikomasi žmogaus vaizdavimo kanonų, veidas individualizuotas, tačiau sustingęs ir frontalus;
- Mesopotamijos dailė;
- Senovės Egipto dailė;
- Senovės Graikijos dailė;
- Senovės Romos dailė;
- tikroviškas, neidealizuotas konkretaus žmogaus portretas;
- valingas, tvirtas charakteris, dekoratyvios, tiksliai pavaizduotos detalės. *(5 taškai)*

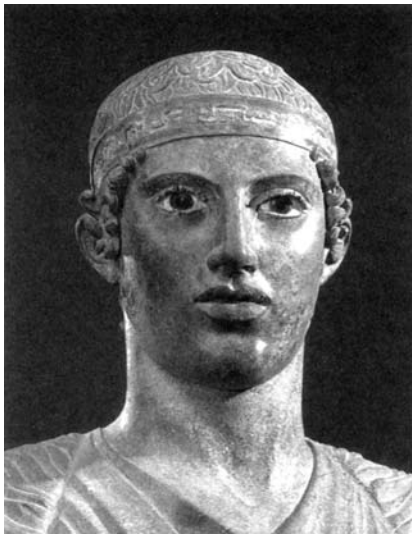

Vežimų lenktynininko galva

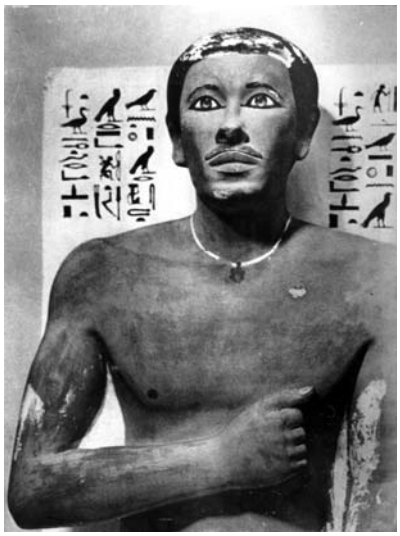

Vyro figūra

A _____

_____

B _____

_____

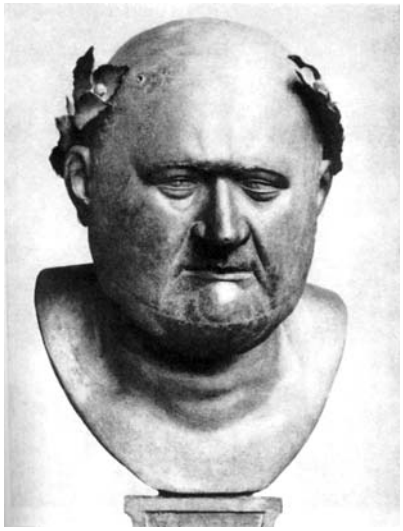

Vitelijus

Sargonas Senasis

C _____

_____

D _____

_____

LIETUVOS DAILĖ

1. Apveskite trijų teisingų teiginių raides.

(3 taškai)

A Laurynas Stuoka-Gucevičius yra žymiausias Lietuvos klasicizmo architektas, jis garsėjo kaip sumanus architektūrinių ansamblių meistras.

B Laurynas Stuoka-Gucevičius garsėjo kaip puikus peizažų meistras, nutapęs ne vieną Vilniaus miesto panoramą.

C Pranciškus Smuglevičius buvo pirmasis Vilniaus universiteto tapybos katedros vedėjas ir naujos lietuvių dailininkų kartos mokytojas.

D Pranciškaus Smuglevičiaus kūryba buvo įvairiapusė: jis nutapė istorinės, mitologinės ir religinės tematikos paveikslų, buitinių kompozicijų, portretų, gimtojo krašto peizažų.

E Pranciškus Smuglevičius sukūrė savitą Lietuvos dailės stilių, pagrįstą XX a. pr. modernaus meno laimėjimais.

2. Išanalizuokite ir palyginkite dvi skulptūras (A, B). Atrinkite ir po nuotraukomis parašykite po keturis skulptūras apibūdinančius teiginius:

(5 taškai)

- artima abstrakčiai forma;
- dėmesys detalėms;
- ekspresyvių tūrių ritmika;
- realaus vaizdo atsisakymas;
- tiksliai perteiktos proporcijos;
- tikroviškas žmogaus figūros vaizdavimas;
- XX a. I pusė;
- XX a. II pusė.

Juozas Zikaras. Laisvės statula

Vladas Vildžiūnas. Sparnuota figūra

A _____

_____

_____

_____

B _____

_____

_____

_____

3. Atrinkite ir šalia reprodukcijų parašykite po keturis tinkamus teiginius:

- kubizmo ir futurizmo idėjų įtaka;
- optinės dailės įtaka;
- monochrominis koloritas;
- simetriška pasikartojančių formų kompozicija;
- subtilūs spalvų ir atspalvių deriniai;
- tamsių ir šviesių spalvinių dėmių kontrastai;
- XX a. I pusė;
- XX a. II pusė.

(6 taškai)

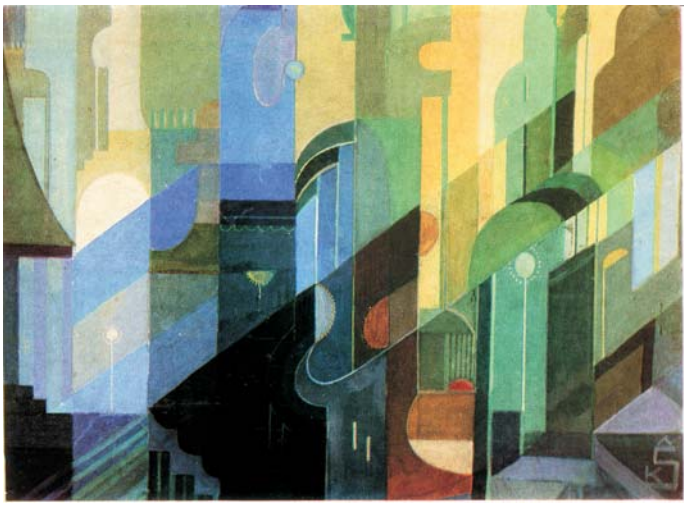

Kazys Šimonis. Muzikos akordai

A

_____

_____

_____

_____

Kazys Varnelis. KA

B

_____

_____

_____

_____

4. Palyginkite dviejų žymių Lietuvos tapytojų kūrinių reprodukcijas (A, B). Atrinkite ir šalia reprodukcijų parašykite po penkis šiuos kūrinius apibūdinančius teiginius:

- asimetriška kompozicija;
- dekoratyvumas;
- mistinis turinys ir fantastinės vizijos;
- moderno ir simbolizmo bruožai;
- natūros studijavimas;
- peizažas;
- realistinės dailės bruožai;
- stilizuotų formų ritmika;
- šviesių pastelinių spalvų koloritas;
- šviesos ir šešėlių kontrastai.

(6 taškai)

Antanas Žmuidzinavičius. Juodkrantės piramidė

A

_____

_____

_____

_____

_____

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Aukuras

B

_____

_____

_____

_____

_____

5. Išanalizuokite ir palyginkite šių grafikos kūrinių reprodukcijas (A, B, C, D). Atrinkite ir šalia reprodukcijų parašykite po du jas apibūdinančius teiginius:

- gilioji spauda;
- griežtas linijų, kontūrų ir štrichų ritmas;
- iškilioji spauda;
- kaligrafinė kompozicija;
- lanksčia linija kuriamas šviesių ir tamsių dėmių įspūdis;
- piešinys;
- tikroviškas gamtos formų vaizdavimas;
- vertikalių linijų ritmas ir įvairių dydžių derinimas.

(6 taškai)

Ona Šimaitytė-Rakauskienė. Sodžių prisiminimai. 1982 m. Ofortas

A

_____

_____

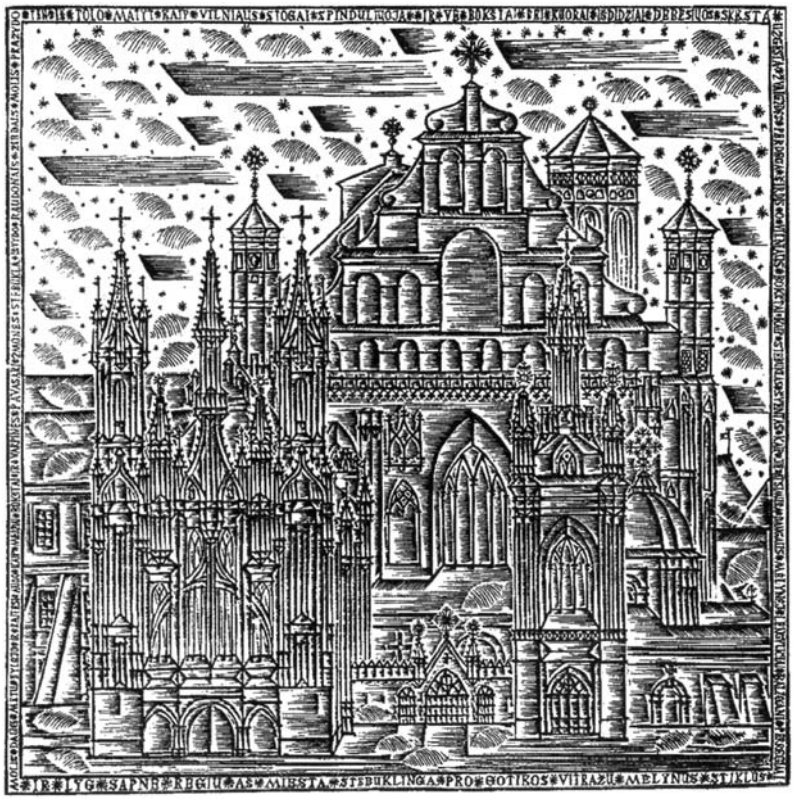

Rimantas Gibavičius. Šv. Onos ir Bernardinų bažnyčios. 1967 m. Medžio raižinys

B

_____

_____

Albertas Gurskas. Tekstas. 1980 m.

C

_____

_____

Albertas Veščiūnas. Mama su kūdikiu. II. 1949 m.
Popierius, tušas

D

_____

_____

6. Išanalizuokite architektūros kūrinių nuotraukas (A, B, C, D) ir po kiekviena nuotrauka apačioje parašykite architektūros kūrinio meninio stiliaus pavadinimą:

- barokas;
- gotika;
- neogotika;
- renesansas.

(4 taškai)

Vilniaus Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia 1594 m.

Kauno Pranciškonų Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų bažnyčia. Apie 1400 m.

A _____

B _____

Nemajūnų bažnyčios fasadas. 1878 m.

Vilnius. Visų šventųjų bažnyčia. 1620–1631 m.

C _____

D _____

TAUTODAILĖ

1. Išanalizuokite iliustracijas (**I, II**) ir po jomis parašykite po keturias tinkamus teiginius žyminčias raides:

A Buityje naudoti daiktai buvo dekoruojami, spalvinami, ornamentuojami.

B Buvo tapoma ant medžio lentos, drobės, popieriaus, kartais skardos.

C Dekoratyvinės tapybos kompozicijos dažniausiai simetriškos.

D Kompozicija centriška, figūra statiška, jungiama su fonu, kuriame matome paprastai ir primityviai pavaizduotą gamtą.

E Paveikslais puošdavo koplytėles, koplytstulpius, kabindavo namuose, bažnyčiose ir kapų koplyčiose.

F Siužetai dažniausiai būdavo imami iš bažnyčiose matytų paveikslų, statulų, maldaknygių, raižinių.

G Spausdinant ar tapant ornamentą būdavo atsižvelgiama į daikto formą ir konstrukciją.

H Tapybos raštus galima suskirstyti į dvi ryškių bruožų grupes: gėlių kompozicijos, aprėmintos kvadratais, ir vazonėliai su gėlėmis.

(5 taškai)

Šv. Jonas Nepomukas. 1850 m. Bažnytinės vėliavos paveikslas

Kraičio skrynia. Rietavas

I _____ _____ _____ _____

II _____ _____ _____ _____

2. Apveskite dviejų teisingų atsakymų, susijusių su margučių simboline prasme, raides.

A Margučiai perteikia gimtojo krašto peizažus, svajingas gamtos nuotaikas.

B Krikščionybės laikais – Kristaus prisikėlimo, žmogaus dvasinio atgimimo simboliai.

C Marginami išskutinėjant raštus adata, skustuvu ar peiliuku viena spalva dažytų kiaušinių paviršiuose.

D Margučių ornamentai turi tik dekoratyvinę paskirtį.

E Margučiai – tai gamtos pabudimo, gyvybės, derlingumo simboliai.

(3 taškai)

3. Atrinkite ir surašykite į atskirus stulpelius (A, B, C, D) po penkis tinkamus žodžius:

dantukai,	daržinė,	eglutė,	gintaro dirbiniai,	keramika,	klėtis,
kluonas,	koplytėlė,	koplytstulpis,	krikštas,	kryputė,	kryžius,
langeliai,	lankeliai,	medžio dirbiniai,	metalo dirbiniai,	pirtis,	stogastulpis,
tekstilė,	tvartas.				

(7 taškai)

A Lietuvių liaudies taikomosios dailės kūriniai

_____

_____

_____

_____

_____

B Geometrinio ornamento motyvai

_____

_____

_____

_____

_____

C Valstiečio sodybos statiniai

_____

_____

_____

_____

_____

D Smulkieji sakraliniai ir memorialiniai statiniai

_____

_____

_____

_____

_____

JUODRAŠTIS